

उच्च शिक्षणाचा बृहत आराखडा तयार करताना
विचारात घ्यावयाचे सर्वसाधारण निकष तयार
करण्याकरीता समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: उशिप २०१४ /प्र.क्र.४०३/विशि-३
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ३२.
दिनांक - २० जुलै, २०१५.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ कलम ८२(१) मध्ये “विद्यापीठाच्या अधिकारितेमधील सेवारहीत आणि न्यून विकसीत क्षेत्राच्या गरजांचा योग्य तो विचार करून उच्च शिक्षणाच्या सुविधांचे समन्याय वाटप होण्याची सुनिश्चिती होईल अशा रितीने, उच्च स्तर शिक्षणाच्या शैक्षणिक विकासाकरीता परिसंस्थांची आणि महाविद्यालयांची स्थाने निश्चित करण्यासाठी विद्यापीठ एक साम्यक योजना तयार करील आणि ती राज्य शिक्षण परिषदेकडून मान्य करून घेईल.” अशी तरतूद आहे. तसेच उक्त अधिनियमाच्या कलम ८३(५) मध्ये “विद्यमान महाविद्यालयांमध्ये व परिसंस्थांमध्ये नवीन विषय आणि जादा विभाग सुरू करण्यासंबंधीच्या परवानगीची कार्यपद्धती ही, राज्य शासनाकडून विहीत करण्यात येईल त्या प्रमाणे असेल.” अशी तरतूद आहे.

२. उक्त तरतूदीनुसार बृहत आराखडा तयार करताना उच्च शिक्षण हे ग्रामीण, डोंगराळ, आदिवासी, नक्षलग्रस्त व शहरी इत्यादी भागातील विद्यार्थ्यांना उपलब्ध व्हावे या हेतूने संपूर्ण राज्यामध्ये शिक्षणाचे समतोल जाळे निर्माण होणे अपेक्षित आहे. तसेच उक्त अधिनियमाच्या कलम ८३(३)(सी) मधील तरतूदीनुसार अभ्यासक्रम/ विद्याशाखा/ विषय व तुकडी यासाठी संबंधित विद्यापीठ जी प्रवेश क्षमता निश्चित करेल त्या प्रवेश क्षमतेइतके विद्यार्थी त्या परिक्षेत्रात उपलब्ध होतील किंवा कसे याचा सखोल अभ्यास करून (Potential Analysis) त्या आधारे विद्यापीठ क्षेत्रामध्ये नवीन महाविद्यालय, विद्याशाखा, विषय व नवीन तुकडी यासाठी स्थान निश्चित करून त्याचा बृहत आराखडा विद्यापीठाने तयार करणे अपेक्षित आहे.

३. वर नमूद केलेल्या तरतूदी विचारात घेऊन सद्यस्थितीत उच्च शिक्षणाचा बृहत आराखडा संबंधित विद्यापीठाकडून तयार करण्यात येतो. विविध अकृषी विद्यापीठांकडून तयार करण्यात आलेल्या बृहत आराखड्याचे अवलोकन केले असता प्रत्येक विद्यापीठांकडून वेगवेगळे निकष विचारात घेण्यात आल्याचे दिसून आले आहे. तथापि, सदर बाबतीत राज्यातील उच्च शिक्षणाचा बृहत आराखडा तयार करताना सर्व ठिकाणी सर्वसाधारण निकष विचारात घेणे आवश्यक आहे. त्यासाठी बृहत आराखडा तयार करताना

कोणकोणते सर्वसाधारण निकष विचारात घेण्यात यावेत, या बाबींचा अभ्यास करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

समितीची संरचना

१)	श्री. नरेंद्र जाधव, प्रसिध्द अर्थ व शिक्षणतज्ञ	-	अध्यक्ष
२)	प्राचार्य अनिल राव, (सेवानिवृत्त)	-	समन्वयक
३)	डॉ. मुरलीधर चांदेकर, कुलगुरु (प्रभारी) गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली,	-	सदस्य
४)	श्री. पंडित विद्यासागर, कुलगुरु, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड,	-	सदस्य

सदर शासन निर्णयाव्दारे गठीत करण्यात आलेल्या समितीने आपला अहवाल २ महिन्यांच्या आत शासनास सादर करावा.

हा शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक २०१५०७२०१७२७४५३८०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सिध्दार्थ खरात)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१. मा. कुलपतींचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
४. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. विभागातील सर्व सहसचिव /उपसचिव, उ. व तं. शि. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण/ तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
७. श्री. नरेंद्र जाधव, प्रसिध्द अर्थ व शिक्षणतज्ञ.
८. प्राचार्य अनिल राव, (सेवानिवृत्त).
९. डॉ. मुरलीधर चांदेकर, कुलगुरु (प्रभारी), गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.
१०. श्री. पंडित विद्यासागर, कुलगुरु, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.
११. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१२. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१४. निवड नस्ती (विशि-३).